

Vastaus valtuustoaloitteeseen: *Ensihoitoyksikön lisääminen eteläiselle Pirkanmaalle*

Mika Kontio

Tehtäväaluejohtaja, pelastusjohtaja

Valmistelu: ylilääkäri Sanna Hoppu ja
apulaisyllilääkäri Kaius Kaartinen

Tausta

- Valtuutettu Pekka Järvinen (SDP) ja muut allekirjoittaneet ovat jättäneet aluevaltuustossa 13.5.2024 valtuustoaloitteen "Ensihoitoyksikön lisäämiseksi Eteläiselle Pirkanmaalle".
- Aloitteessa todetaan, että VALS-yöpäivystyksen sulkemisen vaikutuksista 1.6.2024 alkaen ei ole tehty perusteellista selvitystä, ja aiheeseen liittyviä laskelmia kustannuksista ja säästöistä ei ole tehty oikeilla luvuilla. Aloitteessa arvioidaan, että yöpäivystyksen sulkemisen johdosta potilasturvallisuus heikkenee varsin suurella alueella Pirkanmaalla, ja todetaan Vesilahden ensihoitotilanne heikoksi. Aloitteessa esitetään yhden 24/7 yksikön perustamista eteläiselle Pirkanmaalle.

Ensihoitopalvelun palvelutasopäätös ja palvelutasototeuma vuonna 2024

- Pirkanmaan hyvinvointialueen aluehallitus hyväksyi ensihoidon palvelutasopäätöksen 24.4.2024 vuosille 2024-26. Palvelutasopäätöksen lähtökohtana oli samantasoisten palvelujen tarjoaminen riskeiltään ja palvelutarpeiltaan samanlaisilla alueilla. Maantieteelliset näkökohdat ja terveydenhuollon muu päivystystoiminta huomioiden, väestölle tulee tarjota mahdollisimman tasavertaiset mahdollisuudet saada apua.
- Palvelutasopäätöksellä ensihoitopalvelun ambulanssien valmiustunteja nostettiin 12,7 %, 756 valmiustunnista vuorokaudessa 852:een. **Valmiustunnit kohdennettiin palvelutasopäätöksessä siten, että yhteistyöalueen palvelutasopäätöksen riskiluokkakohdaiset aikatavoitteet saavutettaisiin aiempaa paremmin, maantieteellisiä eroja hyvinvointialueen sisällä samaan riskiluokkaan kuuluvien alueiden välillä tasattiin, palvelutarpeiltaan samankaltaisten kuntien ambulanssiresursointia yhdenmukaistettiin ja harvaanasuttujen alueilla yöaikainen viranomaisvalmius turvattiin useilla alueilla pelastustoimen ja ensihoitopalvelun yhteisillä moniviranomaisyksiköillä.**
- **Eteläisellä Pirkanmaalla ensihoidon valmiutta parannettiin nostamalla Vesilahdelle asemoituvan yksikön valmius 12 tunnista ympärivuorokautiseksi.** Valmiustuntien noston myötä yksikkö pystyy turvaamaan yöaikaan erityisesti Vesilahdelta itään olevia alueita (Lempäälä, Akaa, Valkeakoski), kun näiden alueiden yksiköt ovat sidottuina tehtäviin.

Palvelutasototeuma

- Palvelutasototeuma on vuonna 2024 tammi-heinäkuu -jaksolla pysynyt edellisvuoden tasalla. Palvelutasototeumassa ei myöskään havaittu eroa koko Pirkanmaan laajuisessa tarkastelussa ennen ja jälkeen VALS:n yöpävystyksen sulun 1.6.2024.

	AB 50%			AB 90%			C 90%			D 90%		
	v. 2023	v. 2024	tavoite	v. 2023	v. 2024	tavoite	v. 2023	v. 2024	tavoite	v. 2023	v. 2024	tavoite
ydintaajama	6,3	6,4	6,0	10,7	10,8		18,1	17,1	-	53,2	55,8	-
muu taajama	8,2	8,1	8,0	15,0	14,4		23,4	22,3	-	57,8	56,5	-
haja-asutusalue	16,2	16,0	15,0	27,7	26,0		38,3	35,2	-	70,3	73,1	-
asutut yhteensä	7,93	7,97	-	16,9	16,9	-	24,3	23,3	30,0	58,1	58,5	120,0

A- ja B-kiireellisten tehtävien 50 % - ja 90 % -osuuksien tavoittamisajat eteläisellä Pirkanmaalla eri riskiluokka-alueilla VALS-sulun jälkeen kesä-heinäkuussa 2024, ennen sulkua tammi-toukokuussa 2024, sekä kesä-heinäkuussa 2023.

	AB 50%			AB 90%		
	6-7/2023	1-5/2024	6-7/2024	6-7/2023	1-5/2024	6-7/2024
24h ydintaajama	7,5	7,1	7,3	14,3	15,8	15,7
24h muu taajama	8,2	8,5	8,6	14,7	14,9	14,5
~~24h haja asutusalue~~	~~13,1~~	~~13,7~~	~~13,2~~	~~22~~	~~23,3~~	~~19,7~~
24h asutut alueet yht.	8,5	8,6	8,9	17	17,8	16,7
klo 20-08 asutut alueet yht.	8,7	9,1	9,7	17,5	17,7	17,2

- Potilasturvallisuuden toteutumista ei ole mahdollista mitata ensihoidon PTP toteumaa seuraamalla

A- ja B-kiireellisten tehtävien 50 % - ja 90 % -osuuksien tavoittamisajat minuutteina Vesilahdella maalis-heinäkuussa v.2023 ja v.2024, sekä Pirkanmaalla kokonaisuutena maalis-heinäkuussa v.2024.

	AB 50%			AB 90%		
	Vesilahti	Vesilahti	Pirha	Vesilahti	Vesilahti	Pirha
	3-7/2023	3-7/2024	3-7/2024	3-7/2023	3-7/2024	3-7/2024
24h, ydintaajama	-	-	6,2	-	-	10,6
24h, muu taajama	12	9,8	8	17,6	14	13,9
24h, haja-asutusalue	19,1	15,5	15,6	26	25,7	25,6
24h, asutut alueet yht.	13,3	10,8	7,9	23	25,5	16,5

Ensihoitopalvelun tehtävämäärät

- Ensihoitopalvelun tehtävämäärät ovat olleet kokonaisuutena laskussa vuonna 2024.
- Yöaikaiset klo 20-08 tehtävämäärät vähenivät edellisvuoteen verrattuna tammi-kesäkuussa eteläisellä Pirkanmaalla 18 % (v. 2023 5648 kpl, v. 2024 5215 kpl).
- Yöaikaiset ambulanssikuljetukset VALS:n päivystykseen olivat ennen sulkua myös laskussa (tammi-toukokuussa v. 2023 505 kpl, tammi-toukokuussa v. 2024 413 kpl).
- Valtuustoaloitteeseen ratkaisuvaihtoehtoina on
  - 1) aloitteen mukaisesti yhden uuden 24/7 yksikön perustaminen eteläiselle Pirkanmaalle, jo toteutetun Vesilahden yksikön valmiusnoston lisäksi, tai
  - 2) aloitteen toteuttamatta jättäminen

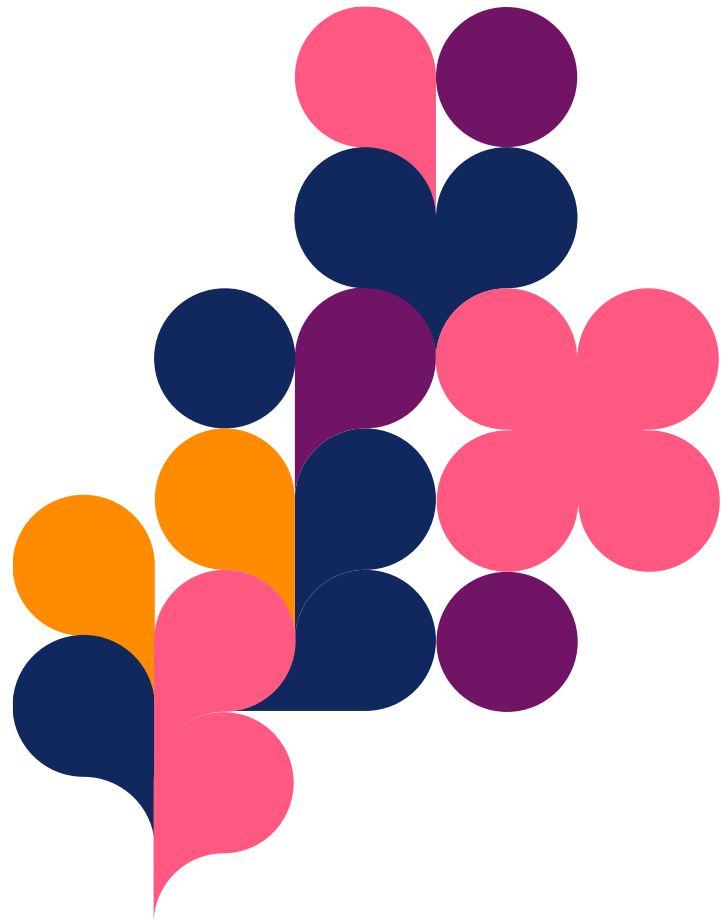
Pohdinta

- Aloitteen mukaisen uuden yksikön vuosikustannus on n. 900 000 eur netto. Huomioiden tämänhetkinen palvelutasototeuma, uuden yksikön asemapaikaksi perusteltu ratkaisu olisi Valkeakoski. Ratkaisu mahdollisesti korjaisi tavoitetta yöaikaisessa AB 50% -tavoittamisessa eteläisellä Pirkanmaalla. Yksikön lisäyksellä ei odotettavasti olisi vaikutusta Pirkkalan heikkoon toteumaan.
- Mikäli aloitetta ei toteuteta, jatkuu eteläisen Pirkanmaan palvelutaso odotettavasti samankaltaisena kuin edellä on analysoitu 1.1.2024 jälkeistä toteumaa. Eteläisen Pirkanmaan palvelutasototeuma jatkuu tavoitetason alla, mutta ei poikkeakaan muista selkeämmin alle palvelutasopäätöksen tavoitetason jäävistä kunnista Pirkkala, Nokia, Kangasala, Sastamala, Ylöjärvi, Juupajoki ja Hämeenkyrö.

Johtopäätökset

- **Aloitteen toteutuksen ei katsota muuttavan palvelutasopäätöstoteumaa Pirkanmaalla niin merkittävästi suhteessa kustannuksiin, että siinä eteneminen olisi perusteltua.**

Yhteystiedot

Mika Kontio
mika.kontio@pirha.fi

